

5.4.2020

לכבוד : ראש הממשלה, ח"כ בנימין נתניהו

יו"ר הכנסת, ח"כ בנימין גנץ

מר אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

מר יוחנן פלסנר

נשיא

מר ברנד מרכוס

יו"ר בינלאומי

פרופ' גרהרד קספר

יו"ר המועצה הבינלאומית

ד"ר ג'ורג' שולץ

יו"ר של כבוד

הנדון: הצורך בצמצום מספר משרדי הממשלה

שלום רב,

מדיווחים שונים אנו למדים כי אתם עומדים על סף הקמת ממשלת אחדות רחבה בעלת מספר רב של שרים. דווקא בשעת משבר זו, אנו מבקשים כי תשקלו להימנע משינוי חוק יסוד: הממשלה המגביל את מספר שרי הממשלה ל - 19. לחילופין, אנו מציעים כי גם אם תגדילו את מספר השרים, תעשו זאת תוך צמצום משמעותי של מספר משרדי הממשלה ובכך תביאו לחיסכון כספי ניכר ותגבירו את יעילות עבודת הממשלה.

מאז הקמתה של מדינת ישראל, ובייחוד במהלך שני העשורים האחרונים, גדל מספר משרדי הממשלה באופן חסר תקדים. כך, למשל, עם הקמת הממשלה ה-10 בשנת 1961 היו 18 משרדי ממשלה; עם הקמת הממשלה ה-29 בשנת 2001 היו 23 משרדי ממשלה; ועם הקמת הממשלה הנוכחית בשנת 2015 כבר היו 29 משרדי ממשלה.

בימים אלה, של משבר כלכלי הניצב לפתחנו, ושל עלייה חדה במספר דורשי העבודה במשק, אנו סבורים כי חשוב במיוחד לצמצם את מספר משרדי הממשלה ולהעמידם על 15 או 18 משרדים לכל היותר. צעד זה חשוב במיוחד לחיזוק אמון הציבור בממשלה. הקמת ממשלה "מנופחת" עלולה להיות אירוע סמלי שייצור בעת הזו פגיעה קשה באמון הציבור בממשלה ובהליכים הפוליטיים.

אף שעמדתנו העקרונית היא כי יש להקים ממשלה מצומצמת גם מבחינת השרים, אנחנו מודעים היטב לאילוצים הפוליטיים העומדים בפני מרכיב הממשלה וראשי המפלגות המרכיבות אותה, ומציעים חלופה הנותנת מענה לצורך הפוליטי אך בה בעת מצמצמת את הנזק התקציבי והמבני לממשלה ולשירות הציבורי. מודל זה שאנו מציעים, המקובל גם במדינות אחרות, מאפשר למנות יותר משר אחד למשרד כאשר תחומי האחריות והסמכויות ברורים. בנוסף, במקרים מיוחדים, הדורשים טיפול בין משרדי רחב, דוגמת

חברי הוועד המנהל

פרופ' ורד וניצקי-סרוסי
מר חן ליכטנשטיין
גב' מול מועלם
מר טלי מרידור
עו"ד אבי פיישר
מר אביעד פרידמן
ד"ר מיכל צור
מר יוסי קוצ'יק
מר עימאד תלחמי

המועצה הבינלאומית

השופט רוזלי סילברמן אבלי, קנדה
מר אליט אברמס, ארה"ב
ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב
גב' אן אפלבוט, ארה"ב
פרופ' רונן בוגדנו, בריטניה
השופט דורית ביניש, ישראל
השופט סטיבן ברייר, ארה"ב
השופט סלים ג'ובראן, ישראל
ד"ר אימי גוטמן, ארה"ב
ד"ר ג'וזף ג'וזפה, גרמניה
פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב
פרופ' רוגרט מונקין, ארה"ב
פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה
השופט אברהם סופר, ארה"ב
מר ברט סטפנס, ארה"ב
פרופ' ארווין קוטלר, קנדה
פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב
פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

ד"ר ישי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה
פרופ' קרנית פלוג, מחקר
פרופ' יובל שני, מחקר

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הרמן
פרופ' מוסטפא כבהא
פרופ' עמיהו כהן
פרופ' יוחס מרגלית
פרופ' עליה פיישר
פרופ' יובל פלדמן
פרופ' מרדכי קרמניצר
פרופ' גדעון רהט
ד"ר תהילה שורץ אלטשולר
פרופ' ידידיה צ' שטרן
פרופ' איתן ששינסקי

מייסד ונשיא לשעבר

ד"ר אריק ברמון

המכון הישראלי לדמוקרטיה

משבר הקורונה, ניתן למנות שר ללא תיק לזמן קצוב. פתרונות אלה יאפשרו לצמצם את מספר משרדי הממשלה תוך כדי מתן מענה לצרכים הפוליטיים.

על פי הערכתנו, המתבססת בין השאר על תחשיבים ועבודות שנעשו לאחרונה במשרד האוצר, צמצום נכון של משרדים יכול לחסוך למשק באופן ישיר לפחות כ-800 מיליון ₪ בשנה. עוד עולה מדו"חות משרד האוצר, כי מרכיב ההוצאה על שכר ותפקידי מטה יכול להגיע ל-45% מתקציב משרד ממשלתי, ועל כן ברורה התועלת שבסגירת ואיחוד משרדים.

גם בחינת החלופה שהצענו ולפיה נישאר עם מספר שרים גבוה, אך עם מספר משרדים מצומצם – מובילה לחיסכון משמעותי של כ-700 מיליון שקלים בשנה.

נוסף לחיסכון הכספי, אנו סבורים כי היעילות הממשלתית תגבר. מדדים רבים הצביעו על קשר ישיר בין גודל הממשלה ובין יעילותה. הקטנת מספר משרדי הממשלה פירושו הקטנת בירוקרטיה, ייעול הליכים – והגברת האפקטיביות והמשילות. צעד כזה אף ישפר את יציבות מבנה הממשלה ויקטין את האי-ודאות וחוסר ההמשכיות ברשות המבצעת ובמינהל הציבורי, שנובעים מהקמת משרדים חדשים, משינויים מזדמנים בסמכויות המשרדים, משינויים בחלוקת העבודה בין משרדים וכיוצא בזה.

על כן אנו סבורים כי יש לנצל את שעת המשבר לצמצום וייעול הממשלה.

מצורפת סקירה מעמיקה בנושא שחברה במכון הישראלי לדמוקרטיה.

נשמח לעמוד לרשותך על מנת לסייע בקידום המהלך.

פרופ' קרנית פלוג

סגנית נשיא למחקר

יוחנן פלסנר

נשיא

העתק: השר יריב לוין, הליכוד

עו"ד יורם טורבוביץ